

**UCHWAŁA NR XXXI/.../2021  
RADY MIEJSKIEJ W SKÓRCZU**

z dnia 30 listopada 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Skórcz na lata 2022-2024**

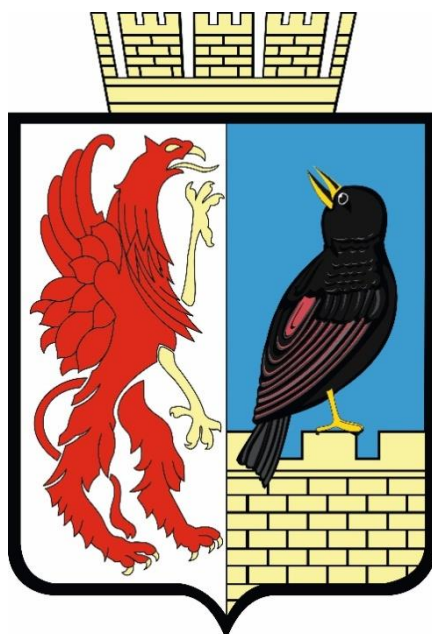
Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1372) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 821 ze zm.) Rada Miejska w Skórczu uchwała, co następuje:

**§ 1.** Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w **Gminie Miejskiej Skórcz** na lata 2022-2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

**§ 2.** Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Skórcz.

**§ 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XXXI/.../2021  
Rady Miejskiej w Skórczu  
z dnia 30 listopada 2021 r.



# **GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE MIEJSKIEJ SKÓRCZ NA LATA 2022-2024**

**Skórcz, listopad 2021**

## I. WPROWADZENIE

*Gminny program wspierania rodziny na lata 2022-2024 w Gminie Miejskiej Skórcz opracowano w oparciu o art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 stanowi samodzielny program, służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.*

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, stanowi jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną. Rodzina jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. To ono tutaj nabywa wiedzy o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażać swoje uczucia (lęk, obawa, zadowolenie, gniew) oraz wartościowania co jest dobre, a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Tylko „zdrowa” rodzina jest warunkiem wykreowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej.

Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej (pracowników socjalnych, asystenta rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W swoich działaniach pracownicy socjalni, asystenci rodziny mają za zadanie wspieranie i wspomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024 jest utworzenie spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia dzieci oraz wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie jako podstawowej komórce społecznej, przede wszystkim w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Program będzie miał zatem charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny, w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

## II. UWARUNKOWANIA PRAWNE

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r., poz. 1249);
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 );

## III. DIAGNOZA ŚRODOWISKA

Punktem wyjścia dla określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skórczu. Liczba mieszkańców miasta Skórcz na dzień 31.12.2020 roku wynosiła 3 556 osób w tym kobiet 1 807, a mężczyzn 1 749. W wieku przedprodukcyjnym odnotowano 763 osób w tym 361 kobiet i 402 mężczyzn. Liczba osób w wieku produkcyjnym wynosiła 2 329 w tym 1 159 kobiet i 1 170 mężczyzn. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym była równa 464 w tym 287 osoby to kobiety i 177 osób to mężczyźni. Obrazuje to poniższa tabela:

<b>2020 rok</b>	<b>Kobiety</b>	<b>Mężczyźni</b>	<b>łącznie</b>
Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	361	402	763
Liczba osób w wieku produkcyjnym	1 159	1 170	2 329
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	287	177	464
<b>łącznie</b>	<b>1 807</b>	<b>1 749</b>	<b>3 556</b>

*źródło: dane Urzędu Miejskiego w Skórczu*

W roku 2020 do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skórczu o pomoc zwróciło się 64 rodzin, łączna liczba osób w rodzinach to 121, w tym z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych 9 rodzin.

Z bieżącej pracy i obserwacji rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skórczu wynika, że z nieprawidłowym funkcjonowaniem rodziny wiążą się takie zjawiska jak alkoholizm, ubóstwo, bezrobocie, brak właściwej opieki rodzicielskiej oraz nieporadność życiowa.

Na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Starogardzie Gdańskim na terenie miasta Skórcz liczba dzieci wychowujących się w rodzinach zastępczych w ostatnich trzech latach przedstawiała się następująco:

Dane	2018	2019	2020
<b>Liczba dzieci z miasta Skórcz umieszczonych w rodzinach zastępczych</b>	1	9	11

*źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Starogardzie Gdańskim*

W celu zapobiegania zjawisku umieszczania dzieci w pieczy zastępczej oraz pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest możliwość udzielenia pomocy ze strony asystenta rodziny.

Rola asystenta rodziny polega na wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmiany stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, poniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składających się, na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci. W 2012 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Skórczu został zatrudniony asystent rodziny, który realizuje powyższe zadania na terenie Gminy Miejskiej Skórcz.

#### ***Rodziny, którym udzielono wsparcia asystenta rodziny***

2018 rok			2019 rok			2020 rok		
Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci
8	32	18	5	25	15	3	15	9

*źródło: dane MOPS*

#### **Bezrobotni z terenu miasta Skórcz w latach 2018-2020**

<b>Wyszczególnienie</b>	<b>2018 r.</b>	<b>2019 r.</b>	<b>2020 r.</b>
Liczba bezrobotnych ogółem	94	75	99
w tym kobiety	57	46	56

źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Starogardzie Gdańskim

#### **Stopa bezrobocia w powiecie starogardzkim w latach 2018-2020**

<b>Wyszczególnienie</b>	<b>2018 r.</b>	<b>2019 r.</b>	<b>2020 r.</b>
Stopa bezrobocia w powiecie	5,6 %	5,3 %	7,2%

źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Starogardzie Gdańskim

## **IV. CELE I ZADANIA PROGRAMU**

Program wspierania rodziny nastawiony jest przede wszystkim na rozwiązywanie sytuacji, gdy rodzina nie spełnia swojej podstawowej funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Utrzymanie dziecka w rodzinie, bądź jego powrót do rodziny jest celem priorytetowym programu, dlatego też wszelkie działania powinny dążyć do realizacji tego celu.

### **➤ CEL GŁÓWNY:**

*Stworzenie zintegrowanego systemu wspierania rodzin, poprzez tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania na terenie Gminy Miejskiej Skórcz.*

### **➤ CELE SZCZEGÓŁOWE**

1. Wspieranie rodziny w wychowywaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej.
2. Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacji kryzysowych.
3. Zapewnienie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

<b>Cel szczegółowy nr 1:</b>		
<b>Wspieranie rodziny w wychowywaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej</b>		
<b>LP.</b>	<b>ZADANIA</b>	<b>WSKAŹNIK REALIZACJI ZADANIA/ REALIZATORZY</b>

1.	Prowadzenie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych.	Ilość środowisk, w których prowadzono pracę socjalną/MOPS
2.	Wspieranie rodzin i dzieci przez wsparcie asystenta rodziny lub/i pracowników socjalnych.	Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny/MOPS
3.	Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami i wykluczeniem społecznym oraz motywowanie do podjęcia terapii.	Liczba monitorowanych rodzin/MOPS, Centrum zdrowia psychicznego i leczenia uzależnień w Starogardzie Gdańskim, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
4.	Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy.	Liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy/MOPS, Urząd Miasta w Skórczu,
5.	Inicjowanie i wspieranie realizacji programów z profilaktyki uzależnień i przemocy w środowisku szkolnym i rodzinnym	Liczba zrealizowanych programów/MOPS, Placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Policja
6.	Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży w formie kolonii, wycieczek, wyjazdów, spotkań, imprez.	Ilość kolonii, wyjazdów itp./Placówki oświatowe, Miejski Ośrodek Kultury, Kuratorium oświaty, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
7.	Prowadzenie placówki wsparcia dziennego tj. świetlicy środowiskowej	Liczba funkcjonujących świetlic środowiskowych/ Placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
8.	Promowanie aktywności młodego pokolenia, poprzez wspieranie idei wolontariatu.	Liczba podejmowanych działań/MOPS, Organizacje pozarządowe, Placówki oświatowe
<b>Cel szczegółowy nr 2:</b> <b>Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacji kryzysowych</b>		
<b>LP.</b>	<b>ZADANIA</b>	<b>WSKAŹNIK REALIZACJI ZADANIA/ REALIZATORZY</b>
1.	Analiza sytuacji rodzin, których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej	Liczba analizowanych rodzin/MOPS,

2.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem	Liczba monitorowanych rodzin/MOPS
3.	Organizowanie grup wsparcia (w razie potrzeb)	Liczba zorganizowanych grup wsparcia/MOPS
4.	Współpraca m.in. z kuratorami sądowymi, policją, placówkami oświatowymi w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	Liczba i rodzaj działań/MOPS
<b>Cel szczegółowy nr 3:</b> <b>Zapewnienie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny</b>		
<b>LP.</b>	<b>ZADANIA</b>	<b>WSKAŹNIK REALIZACJI ZADANIA/ REALIZATORZY</b>
1.	Dożywianie dzieci i młodzieży	Liczba dzieci i młodzieży objętych dożywianiem/MOPS
2.	Zapewnienie pomocy materialnej rodzinom wymagającym wsparcia	Liczba rodzin objętych pomocą/MOPS
3.	Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej	Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach, Wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach/MOPS

## V. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są rodziny mieszkające na terenie Miasta Skórcz przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych oraz rodziny wymagające wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych.

## VI. REALIZATORZY - PARTNERZY PROGRAMU

Program realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skórczu przy udziale:

- Urzędu Miasta w Skórczu;
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skórczu;
- Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Placówek oświatowych z terenu Miasta Skórcz;
- Placówek Ochrony Zdrowia z terenu Miasta Skórcz;
- Organizacji pozarządowych i instytucji kościelnych;
- Posterunku Policji w Skórczu;
- Sadu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim – Wydziały: Karny, Rodzinny i Nieletnich – kuratorzy sądowi;



- Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Starogardzie Gdańskim;
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Starogardzie Gdańskim;
- Powiatowego Urzędu Pracy w Starogardzie Gdańskim;
- Centrum zdrowia psychicznego i leczenia uzależnień w Starogardzie Gdańskim.

## **VII. EFEKTY PROGRAMU**

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia, dla rodziny i dziecka,
- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

## **VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU**

Finansowanie 3 -letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Miejskiej Skórcz, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

## **IX. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU**

Program będzie koordynowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Skórczu.

Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami i organizacjami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku przedstawiane będzie Radzie Miejskiej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

## **X. PODSUMOWANIE**

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Skórcz na lata 2022 - 2024 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

## **Uzasadnienie**

Obowiązek podjęcia uchwały wynika z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji gmina w ramach zadań własnych ma zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażenie go w odpowiednie narzędzia. W tym celu m.in. opracowuje 3-letnie programy wspierania rodziny. Program zawiera kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych. Celem programu jest przywracanie rodzinom zdolności do przezwyciężenia ich problemów opiekuńczo-wychowawczych przy współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną. Z uwagi na powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione.